

Utjecaj članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji na hrvatski sport – analiza financiranja projekata u području sporta iz europskih fondova i programa od 2013. do 2023. godine

Rad prikazuje rezultate istraživanja o financiranju projekata u području sporta iz europskih fondova i programa. Cilj istraživanja bio je analizirati u kojoj je mjeri ostvarena ekonomska korist od članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji kroz povlačenje bespovratnih financijskih sredstava za područje sporta. U sklopu istraživanja analizirane su odluke o financiranju projekata na razini Republike Hrvatske u okviru različitih poziva za dodjelu bespovratnih sredstava, a kojima su nositelji sportske organizacije. Također, u istraživanje je uključeno i financiranje projekata izgradnje ili rekonstrukcije sportske infrastrukture u Republici Hrvatskoj.

U prvom se dijelu ukratko pojašnjava tematika europskih fondova, položaj sporta u kontekstu Europske unije i mogućnosti financiranja sportskih projekata. Glavni dio rada prikazuje rezultate analize specifičnih javnih poziva u sklopu nacionalnih operativnih programa te centraliziranih programa Europske komisije za razdoblje do 2013. do 2023. godine. Konkretno, prikazan je ukupan broj financiranih projekata i iznosi bespovratnih sredstava. Među ostalim, analizirana su dosadašnja ulaganja u lokalnu sportsku infrastrukturu u sklopu operativnog programa Ruralni razvoj. Rezultati pokazuju da su u dosadašnjem razdoblju članstva u EU-u iskorištene i određene mogućnosti za financiranje sportskih projekata, ali da su ta sredstva iznimno niska u odnosu na sve druge sektore. Ulaganje u sport bi kroz povećanje broja natječaja moglo rezultirati stabilnijim sportskim sektorom te cjelokupnim ekonomskim i društvenim rastom. Rezultati istraživanja mogu doprinijeti oblikovanju budućih politika u području sporta na nacionalnoj razini, a trenutno u literaturi ne postoji slično istraživanje financiranja sporta iz fondova EU-a na razini RH. Nedostatak je istraživanja manjak sličnih istraživanja u drugim državama kako bi se napravila usporedba.

Ključne riječi: sport, europski fondovi, Europska unija, Erasmus+ sport

---

^a M. Mikulec, Sveučilišni specijalist upravljanja projektima, fondovima i programima Europske unije / spec. pol., (e-mail: markoulec@gmail.com).

Rad je primljen u uredništvo 30.08.2023. godine, a prihvaćen je za objavu 08.12.2023. godine.

1. UVOD

Republika Hrvatska (dalje u tekstu: RH) obilježila je 1. srpnja 2023. godine desetu godišnjicu članstva u Europskoj uniji (dalje u tekstu: EU), što je idealno vrijeme za određene analize prednosti i nedostataka članstva, pri čemu se u javnosti ponajviše koristi fraza o „povučenim” financijskim sredstvima za realizaciju različitih projekata. Pritom se ističu ulaganja u javnu prometnu infrastrukturu, gospodarstvo, poduzetništvo, poljoprivredu, socijalnu skrb, zdravstvo, obnovu od potresa i ostalo, dok je sektor sporta slabo zastupljen. Razlog tome je činjenica da profesionalni sport kao takav ne može financirati svoje aktivnosti kroz fondove EU-a, a amaterski sport nema tu snagu da bude zastupljen u javnosti. Međutim, EU na određene načine potiče ulaganja primarno u amaterski sport. Tome je doprinio Lisabonski ugovor, kao prvi dokument EU-a u kojem se konkretizira uloga EU-a u području sporta¹. Nastavno na spomenuto, EU je u dosadašnjoj povijesti omogućio financiranje projekata u području sporta i sportske infrastrukture, ali na način da doprinose postavljenim europskim politikama, što se ponajviše odnosi na društvenu, obrazovnu i regionalnu ulogu sporta.

Tema ulaganja u sport u hrvatskoj javnosti najčešće se otvara povodom velikih sportskih uspjeha profesionalnih sportaša ili prilikom isticanja važnosti sporta i tjelesne aktivnosti u životu građana. Istodobno se može čuti konstatacija kako bi se buduća izgradnja sportske infrastrukture, nabava sportske opreme ili organizacija sportskog programa jednostavno mogla financirati sredstvima iz fondova EU-a. Navedena problematika otvorila je interes i prostor za istraživanje ovog područja i sa znanstveno-istraživačkog gledišta.

U uvodnom se dijelu rada ukratko pojašnjava sustav financiranja projekata iz fondova EU-a s naglaskom na mogućnost financiranja projekata sportskih organizacija i ulaganja u sportsku infrastrukturu. Također, prikazana je poveza-

nost Europske unije i sporta. Najveći dio rada odnosi se na prikaz rezultata istraživanja financiranja projekata u području sporta iz fondova EU-a i programa na razini Republike Hrvatske od 2013. do 2023. godine. Ciljevi istraživanja su dokazivanje pretpostavke kako je u prvih deset godina članstva RH u EU-u korisnicima bilo moguće ostvariti financiranje projekata iz sektora sporta s bespovratnim sredstvima, kao i dobivanje konkretnih brojki o ugovorenim sredstvima iz izvora EU-a. Dodatno, cilj je istraživanja prikazati kako je iz fondova EU-a bilo moguće ostvariti i sufinanciranje ulaganja u sportsku infrastrukturu.

Istraživanje je napravljeno analizom objavljenih javnih poziva u sklopu postojećih operativnih programa s naglaskom na operativni program Učinkoviti ljudski potencijali, odnosno sredstva iz Europskog socijalnog fonda. Također, dodatno je analiziran i centralizirani program Europske komisije Erasmus+. Za istaknuti je kako su određene sportske organizacije sigurno ostvarile financiranje i u sklopu nekih drugih poziva, ali u manjem obujmu, te bi za preciznu brojku trebalo napraviti detaljnije istraživanje s obzirom na to da je broj objavljenih poziva i odluka o financiranju na razini RH velik, a ne postoji baza podataka koja bi ih sumirala na jednom mjestu. Za ovaj rad i istraživanje kao izvori korištene su javno objavljene odluke o financiranju nadležnih državnih tijela i tijela EU-a te njihove internetske stranice.

Provedeno istraživanje potvrđuje temeljnu pretpostavku o mogućnosti financiranja projekata u području sporta iz fondova EU-a. Isto tako, dokazano je i kako je u analiziranom razdoblju jedinicama lokalne samouprave bilo moguće financirati i ulaganja u sportsku infrastrukturu kroz europske fondove. Dokazana pretpostavka i dobiveni podaci o ukupno ugovorenim sredstvima u području sporta mogu koristiti potencijalnim korisnicima u sustavu sporta i široj javnosti kada je riječ o raspravama o financiranju sporta, ali ih prvenstveno mogu koristiti donositelji politika u području sporta te znanstvenici koji će se u budućnosti baviti temom financiranja sporta i fondovima EU-a općenito.

¹ Za više vidjeti: Bačić i Bačić, *Lisabonski ugovor i novi start europskog prava*. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 48 (4), 2011.

2. EUROPSKI FONDOVI I FINANCIRANJE PROJEKATA

Osim što je RH postala dijelom organizacije koju karakterizira slobodno tržište, sloboda kretanja, ali i niz zajedničkih pravnih regulativa, članstvo u EU-u ponajviše se veže s korištenjem novca iz europskih fondova. Europski strukturni i investicijski fondovi (dalje u tekstu fondovi EU-a) zapravo su instrumenti kojima se žele ostvariti javne politike EU-a, a isto se ostvaruje financiranjem provedbe projekata koji su istovremeno u skladu s nacionalnim razvojnim strategijama, ciljevima i drugim razvojnim aktima uz posebna pravila i procedure (Europski strukturni i investicijski fondovi, 2023a).

Jedna od najvažnijih politika EU-a je kohezijska politika kojoj je cilj smanjiti gospodarske, socijalne i teritorijalne razlike između regija EU-a te jačanje europskog gospodarstva, a još je za istaknuti i socijalna politika i zajednička poljoprivredna politika. Europske politike donose se na razdoblje od sedam godina koje se popularno naziva financijska perspektiva. Trenutno se nalazimo u financijskoj perspektivi 2021.–2027., kojoj je prethodila 2014.–2020. i u kojoj je RH po prvi puta u potpunosti sudjelovala kao punopravna članica EU-a.

U financijskoj perspektivi 2014.–2020. na raspolaganju je bilo pet fondova:

- Kohezijski fond
- Europski fond za regionalni razvoj
- Europski socijalni fond
- Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
- Europski fond za pomorstvo i ribarstvo.

Uz navedene fondove, financiranje se moglo ostvariti i iz programa Europske unije koje karakterizira izravno upravljanje od strane tijela Europske komisije, odnosno od strane agencija (Europski strukturni i investicijski fondovi b, 2023.). U novoj perspektivi 2021.–2027. dostupna su sredstva iz Fonda za pravednu tranziciju, dok je Europski socijalni fond postao Europski socijalni fond plus (Europski strukturni i investicijski fondovi, 2023a).

Korisnici europskih fondova su raznovrsni: jedinice lokalne i regionalne samouprave, poduzetnici, javna tijela, poljoprivrednici, neprofitne organizacije i organizacije civilnog društva, mladi, znanstvenici i drugi. Svi oni mogli su ostvariti financiranje bespovratnim sredstvima svojih projekata i programa na temelju uspješno ocijenjenih projektnih prijava na pojedine pozive za koje su bila nadležna tijela RH ili Europske komisije (ako je riječ o centraliziranom programu) (Europski strukturni i investicijski fondovi, 2023b).

Za razumijevanje procesa dodjele sredstava iz fondova EU-a potrebno je znati kako se na razini države donose strateški okviri (strategije, uredbe, zakoni itd.) koji sadržavaju ciljeve EU-a i određene države članice. Na razini RH strateški okvir za korištenje Europskih strukturnih i investicijskih fondova² određen je Sporazumom o partnerstvu, postojećim operativnim programima i nizom zakonskih okvira. Partnerski sporazum određuje nacionalnu strategiju za korištenje fondova i kako će RH doprinijeti ispunjenju zajedničkih ciljeva EU-a uz pomoć sredstava iz proračuna EU-a. Pritom su važni operativni programi kao dokumenti koji detaljnije razrađuju mjere i aktivnosti za korištenje fondova EU-a. RH je u financijskoj perspektivi 2014.–2020. donijela četiri operativna programa:

- OP Konkurentnost i kohezija
- OP Učinkoviti ljudski potencijali
- OP za pomorstvo i ribarstvo
- Program ruralnog razvoja.

Konačno, aktivnosti iz navedenih operativnih programa financiraju se iz odgovarajućeg fonda (Europski strukturni i investicijski fondovi b, 2023).

RH kao najmlađa članica EU-a punopravno sudjeluje u korištenju sredstava iz fondova tek od financijske perspektive 2014.–2020., dok je ranije koristila sredstva pretpristupnih fondova.³ Financijski gledano, u perspektivi 2014.–2020.

² Službeni naziv za ono što se u javnosti navodi kao fondovi EU-a.

³ Djelomično je sudjelovala i u razdoblju 2007.–2013., odnosno zadnjih 6 mjeseci 2013. godine.

RH je iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova na raspolaganju imala ukupno 10,676 milijardi eura, od čega je 8,397 milijardi eura bilo predviđeno za ciljeve kohezijske politike⁴ (Europski strukturni i investicijski fondovi, 2023a).

Koliko su ova sredstva značajna za Hrvatsku govori podatak da se znatan udio svih javnih projekata u RH financira iz europskih fondova. Primjer za to su veliki projekti poput Pelješkog mosta, željeznica, ceste, gospodarske zone, biciklističke staze, obnova zgrada od posljedica potresa itd. No zanimljivo je vidjeti kakva je situacija sa sportom.

3. FINANCIRANJE ULAGANJA U SPORT IZ FONDOVA I PROGRAMA EUROPSKE UNIJE

3.1. Povezanost Europske unije i sporta

Europska unija je u potpunoj ili u podijeljenoj nadležnosti za politike poput poljoprivredne, kohezijske, ekonomske, monetarne, ali politika sporta nije u toj nadležnosti zbog same specifičnosti sporta, odnosno profesionalnog sporta i njegove natjecateljske dimenzije. Međutim, utjecaj EU-a na sport vidljiv je kroz pravne dokumente Unije i kroz neizravni utjecaj temeljem odluka Suda EU-a (slučaj Bosman i sloboda kretanja sportaša). Najvažniji pravni akt kojim je EU proširila utjecaj i na sport je Ugovor o funkcioniranju Europske unije (Lisabonski ugovor) koji je stupio na snagu 2009. godine. Njime je po prvi puta objašnjena uloga EU-a u politici sporta pri čemu se definira da EU ima nadležnost poduzimanja mjera u svrhu podupiranja, koordiniranja i dopunjavanja mjera država članica. Člankom 165. Ugovora utvrđuje se da će Unija pridonositi promicanju europske dimenzije

⁴ Budući da se sredstva iz ove perspektive još koriste (projektima je rok za završetak 2023. godina), nije moguće točno znati koliko je sredstava i utrošeno, no prema podacima Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU-a kao središnjeg koordinacijskog tijela RH nadležnog za upravljanje sustavom fondova EU-a, do travnja 2023. godine RH je bila na 126 % ugovorenih sredstava te na 73 % isplaćenih. Više vidjeti na: <https://razvoj.gov.hr/vijesti/8>

sporta, uzimajući u obzir njegovu posebnost te društvenu i obrazovnu funkciju. Ciljevi su promicanje pravednosti i otvorenosti na sportskim natjecanjima, suradnja među tijelima nadležnima za sport, zaštita integriteta sportaša, osobito najmlađih. Upravo zahvaljujući Lisabonskom ugovoru EU je stvorila mogućnost da kroz poseban sportski program ima pravnu osnovu za dodjelu odgovarajućeg proračuna, a što će omogućiti promicanje sporta te programa EU-a poput zdravlja i obrazovanja. Tako je u financijskoj perspektivi po prvi puta omogućen poseban program za sport i to u okviru programa Erasmus + (Europski parlament, 2013: 457–458). U predmetnom istraživanju za potrebe ovog rada analiziran je program Erasmus+ Sport i dosadašnje financiranje projekata hrvatskih prijavitelja u okviru istoga.

3.2. Financiranje sporta iz fondova Europske unije

Ako se izuzmu profesionalni sportski klubovi i nacionalni savezi, u Republici Hrvatskoj većina sportskih organizacija na godišnjoj bazi svoje financiranje ostvaruje iz proračuna lokalne ili regionalne samouprave kroz programe javnih potreba u sportu te iz donacija i članarina. Manji broj organizacija dio prihoda osigurava i na nacionalnoj razini kroz provedbu posebnih programa i projekata u okviru dostupnih natječaja (Bronić, Čustonja, Franić, Klemenčić, Kuliš, Lenđić Kasalo, Maletić, Škoc, Škorić, Urban, 2012). Nakon što je RH postala dijelom Europske unije, sportske su se organizacije počele djelomično financirati i kroz provedbu projekata financiranih iz izvora EU-a.

U hrvatskoj javnosti i sportskom sektoru često je prisutan narativ kako bi se gotovo svaki projekt ili sportska infrastruktura mogla financirati iz fondova EU-a, što je rezultat nepoznavanja cjelokupnog sustava i namjene fondova EU-a. Jednostavan prikaz sustava upravo je zato objašnjen u prethodnom poglavlju. EU za korištenje novca iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova odobrava svakoj državi ciljeve i prioritete koje želi postići i koji su u skladu sa strategijom EU-a, pa je tako u protekloj financijskoj perspektivi na razini RH bilo otvoreno nekoliko poziva za dodjelu bespovratnih

sredstava na koje se moglo prijaviti projekte u području sporta i kojima su nositelji sportske organizacije, ali to su projekti koji doprinose ciljevima poput socijalne uključenosti ranjivih skupina te primjerice ulaganja u sportsku infrastrukturu za javne potrebe. Laički objašnjeno, jako je teško zamisliti da bi se omogućilo financiranje izgradnje primjerice nogometnog stadiona koji bi koristio isključivo profesionalni nogometni klub za svoje potrebe i koji bi na temelju njega stjecao određeni profit.

Gledajući druge države članice EU-a koje su sve redom duže dio EU-a, one su dosad imale veće mogućnosti od RH o čemu govore brojni primjeri projekata koji su financirani iz fondova EU-a, od kojih se ističu značajna ulaganja u sportsku infrastrukturu koja RH nije imala priliku iskoristiti.

Europska unija ističe ova ulaganja zbog njihova doprinosa regionalnom i ekonomskom razvoju ruralnih područja, socijalnoj koheziji ili određenoj multifunkcionalnoj svrsi koja u svim slučajevima isključuje stjecanje profita, zbog čega su i odobrena europska sredstva za financiranje. Ipak, poznato je kako su u prošlosti u drugim državama EU-a iz fondova EU-a financirani i neki veći infrastrukturni projekti u području sporta. Pritom je pretpostavka da su ta ulaganja dobro obrazložena, odnosno kako je namjena financiranja bilo ulaganje u sportsku infrastrukturu kroz projekte koji doprinose ciljevima poput regionalnog razvoja, socijalne kohezije, održivosti, turizma i slično. Kao primjer iz prakse ističe se projekt u susjednoj Sloveniji gdje su sredstvima EU-a u financijskoj perspektivi 2007.–2013. financirana ulaganja u Nordijski centar Planica i to u dvije faze s ukupno preko 42 milijuna eura (Europska komisija i dr., 2016).

U financijskoj perspektivi 2014.–2020. u RH bilo je dostupno samo nekoliko nacionalnih poziva za dodjelu bespovratnih sredstava u sklopu kojih su financiranje projekata ostvarile sportske organizacije, a također je u sklopu operativnog programa Ruralni razvoj financirano ulaganje u sportsku infrastrukturu. Nadalje, najveći dio projekata financiran je iz programa Erasmus+ Sport, a za koji nadležnost dodjele imaju isključivo Europska komisija i njezina tijela.

4. FINANCIRANJE PROJEKATA U PODRUČJU SPORTA IZ EUROPSKOG SOCIJALNOG FONDA

Sportske organizacije u financijskoj perspektivi 2014.–2020. u RH mogle su ostvariti financiranje projekata u sklopu poziva iz Europskog socijalnog fonda. U okviru su Europskog socijalnog fonda, među ostalim, projekti kojima je cilj postizanje socijalne kohezije i smanjivanje razlika u životnom standardu građana različitih država članica (Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, 2023). Ovom području doprinos daju i sportske organizacije koje svojim radom potiču socijalnu integraciju kroz sport te smanjenje razlika među građanima neovisno o tome kojim skupinama pripadali.

Jedini poziv za koji se može reći da je izravno bio namijenjen za sportske organizacije u ovom razdoblju iz OP Učinkoviti ljudski potencijali bio je *Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz šport*. a predmetno istraživanje analiziran je i poziv *Jačanje kapaciteta OCD-a za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice* budući da je u sklopu istog odobreno sufinanciranje znatnog broja projekata kojima su prijavitelji sportske organizacije.

Za istaknuti je da u pojedinim pozivima kojima je prihvatljiv korisnik neprofitna organizacija ne postoji zabrana sportskoj udruzi da se prijavi na poziv ako uklopi svoj projekt u okvir prihvatljivih aktivnosti. Moguće je da su u nekim pozivima projekti sportskih organizacija također financirani, stoga su u poglavlju 4.3. navedeni i takvi primjeri.

4.1. Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.–2020. – Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz šport

Namjena poziva *Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz šport* bila je pružiti potporu aktivnostima unapređenja kvalitete

Tablica 1. Analiza odobrenih projekata poziva *Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz šport*

Odluka o financiranju	1.	2.	3.	Ukupno
Broj sufinanciranih projekata	20	24	13	57
Ukupan iznos bespovratnih sredstava (EUR)	3.016.525,32	3.497.178,54	1.836.939,32	8.350.643,17

Izvor: izrada autora prema Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (2018/2019).

Tablica 2. Sufinancirani projekti po županijama

Grad Zagreb	16
Šibensko-kninska	7
Vukovarsko-srijemska	6
Primorsko-goranska	5
Splitsko-dalmatinska	5
Zagrebačka	3
Brodsko-posavska	3
Dubrovačko-neretvanska	2
Požeško-slavonska	2
Koprivničko-križevačka	2
Sisačko-moslavačka	2
Virovitičko-podravska	1
Bjelovarsko-bilogorska	1
Međimurska	1
Istarska	1

Izvor: izrada autora prema Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (2018/2019).

života osoba s invaliditetom kroz poboljšanje pristupa i sudjelovanje u športskim sadržajima s aktivnostima povećanja dostupnosti besplatnih športskih sadržaja za djecu i mlade u riziku od socijalne isključenosti. Nadležno tijelo za provedbu i dodjelu sredstava bilo je Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a poziv je bio otvoren od 8. lipnja 2018. do 31. prosinca 2019. godine. Predviđena sredstva za ovaj

poziv ukupno su iznosila 100 milijuna kuna uz stopostotno financiranje odobrenih projekata, a ukupno su donesene tri odluke o financiranju projekata, od kojih je posljednja Odluka o financiranju potpisana 27. ožujka 2019. godine. Iako su bila predviđena sredstva za još projekata na koji se pripremao velik broj dionika u području sporta, 1. lipnja 2022. godine Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike

Tablica 3. Analiza odobrenih projekata sportskih udruga poziva Jačanje kapaciteta OCD-a za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice

Broj projekata	12
Ukupan odobreni iznos sredstava	702.900,92 EUR

Izvor: izrada autora prema Uredu za udruge Vlade RH (2021/2022).

donijelo je Odluku o otkazivanju Poziva (Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, 2022).

U tablici br. 1 nalazi se prikaz broja sportskih organizacija koje su ostvarile financiranje i ukupan iznos bespovratnih sredstava koji je sufinanciran sredstvima EU-a.

Nositelji financiranih projekata su raznovrsne sportske organizacije, kao što su futsal klubovi, rukometni klubovi, stolnoteniski klubovi, konjički klubovi, klubovi borilačkih sportova, županijski i lokalni sportski savezi i sportske zajednice, sportske udruge osoba s invaliditetom te mnogobrojne udruge sportske rekreacije. Za istaknuti je kako su projekti odobreni i sportskim klubovima u navedenim sportovima koji imaju profesionalne ekipe u najvišim rangovima natjecanja na razini RH. Navedeno dovodi do zaključka kako klubovi na taj način provode programe i za građane, te istovremeno financiraju rad trenera i drugog stručnog kadra ili nabavku sportske opreme.

U tablici br. 2 prikazan je popis sufinanciranih projekata po županijama u kojima nositelji projekta djeluju.

Razvidno je kako najveći broj nositelja projekata dolazi iz Grada Zagreba što je u skladu s brojem stanovnika i količinom registriranih organizacija, ali za istaknuti je i velika zastupljenost koju zauzimaju sportske udruge i klubovi s područja manjih županija kao što su Šibensko-kninska ili Vukovarsko-srijemska županija. Prikazana distribucija projekata po županijama može biti rezultat većeg interesa i kvalitetnijeg stručnog kadra u pripremi projekata na području najuspješnijih županija.

4.2. Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.–2020. - Jačanje kapaciteta OCD-a za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice

Iako poziv za dodjelu bespovratnih sredstava *Jačanje kapaciteta OCD-a (organizacija civilnog društva)* za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice nije posebno označen za projekte u području sporta, u okviru istoga financirano je ukupno 12 projekata kojima su nositelji baš sportske udruge te se kao takav može označiti relevantnim za istraživanje financiranja sporta u RH iz fondova EU-a. Svrha poziva u kojem je posredničko tijelo Ured za udruge Vlade RH bila je osiguranje razvoja civilnoga društva i ujednačen regionalni društveno-ekonomski rast te demokratski razvoj RH kroz jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva aktivnih u lokalnim zajednicama budući da one najbolje poznaju lokalne probleme. Ukupno je za poziv bila predviđena financijska alokacija od 120.000.000,00 kn podijeljenih u tri skupine za financiranje, a prijavitelji nisu morali osigurati vlastita sredstva za financiranje, što je važno jer organizacije civilnog društva nerijetko imaju problema s osiguranjem vlastitih sredstava za sufinanciranje projekata (Ured za udruge Vlade RH, 2021).

U tablici br. 3 prikazan je ukupan iznos bespovratnih sredstava odobrenih za projekte kojima su nositelji sportske organizacije na temelju donesenih Odluka Ureda za udruge Vlade RH iz 2021. i 2022. godine.

U tablici br. 4 prikazani su svi nositelji financiranih projekata i iznosi bespovratnih sredstava po financiranom projektu.

Tablica 4. Nositelji odobrenih projekata sportskih organizacija i iznos bespovratnih sredstava

Sportska organizacija	Bespovratna sredstva
ŽOK ENNA Vukovar	56.177,66 EUR
Udruga Sportko	43.584,59 EUR
Hrvatski gimnastički savez	65.936,61 EUR
Karate klub Drniš	61.918,18 EUR
Društvo športske rekreacije Šestine	64.154,49 EUR
NK Velebit Gračac	51.411,43 EUR
Udruga za ronjenje Aida Hrvatska	62.042,60 EUR
Konjički klub Alkar	63.773,31 EUR
MNK Vinkovci	51.223,00 EUR
Ragbi klub Sinj	56.059,52 EUR
Hrvački klub Trešnjevka	64.574,27 EUR
Gimnastički klub Sokol Sisak	62.045,26 EUR

Izvor: izrada autora prema Uredu za udruge Vlade RH (2021/2022).

Razvidno je kako su u sklopu ovog poziva odobreni projekti kojima su nositelji raznovrsne sportske organizacije koje su prepoznale ovaj poziv i njegove ciljeve, a isti su usklađeni s radom njihovih organizacija. Kvalitetno osmišljenim projektima uspjeli su ostvariti financiranje u navedenim iznosima koji su značajni za ojačavanje resursa i poboljšavanje radnih uvjeta sportskih udruga. Navedeno je dokaz kako su sportske organizacije aktivno tražile mogućnosti financiranja svojih programa kroz europske fondove, a za što se ovaj poziv pokazao prikladnim.

4.3. Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.–2020. – Ostalo

Budući da postoji velik broj objavljenih poziva od strane nacionalnih provedbenih tijela, ali i znatan broj centraliziranih natječaja koje provode institucije Europske unije, ovo istraživanje nije obuhvatilo i analiziralo sve pozive na temelju kojih su financiranje moguće ostvarile sportske organizacije, već samo one na kojima

je istovremeno financiranje ostvarilo više projekata. Stoga je točan iznos ukupno povučenih sredstava iz europskih fondova zasigurno i veći od ovdje spomenutoga, a tu treba uračunati i projekte u području sporta na kojima su hrvatski korisnici angažirani kao projektni partneri.

Primjera radi, u nastavku se navode dva projekta sportskih organizacija koja su financirana u sklopu drugih poziva za dodjelu bespovratnih sredstava u okviru operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali:

1. poziv: Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici – faza 1⁵

Nositelj projekta: Športski savez osoba s invaliditetom Grada Rijeke – projekt Kineziterapijskim aktivnostima do inkluzije djece s teškoćama u razvoju, sufinanciran u iznosu od 162.381,41 EUR (Europski strukturni i investicijski fondovi, 2020a)

⁵ Poziv objavljen 2018. godine.

2. poziv: Pronađi me! – provedba aktivnosti do-sega i obrazovanja neaktivnih mladih osoba u NEET statusu⁶

Nositelj projekta: Sportsko društvo Spartak i partner Malonogometni klub „Primošten” – projekt Podrška neaktivnim mladim osobama, sufinanciran u iznosu od 265.161,06 EUR (Europski strukturni i investicijski fondovi, 2021).

U sklopu operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.–2020. financirano je još jedno veće ulaganje u sport, a nositelj projekta bio je Središnji državni ured za šport. Riječ je o projektu Unaprjeđenje i razvoj informacijskog sustava u sportu ukupne vrijednosti 756.847,83 EUR od kojih su sva sredstva bespovratna. Odluku o financiranju ovog projekta donijelo je Ministarstvo rada i mirovinskog sustava 2020. godine. Projekt je SDUŠ dobio izravnom dodjelom, a cilj projekta bio je unaprjeđenje informacijskog sustava u športu kroz centralizaciju podataka o športu na jednom mjestu i u jednom sustavu. Uspostavom ovog sustava omogućeno je da SDUŠ (danas Ministarstvo turizma i sporta) na jednom mjestu ima podatke o svim sportskim djelatnostima pravnih i fizičkih osoba te da se u tom informatičkom sustavu omogući prikupljanje i obrada prijava na natječaje i sve ostale usluge koje su povezane sa sportom u RH (Europski strukturni i investicijski fondovi, 2020b).

Projekti sportskih organizacija pokazuju da mogu doprinijeti životu lokalnih zajednica pa je za nadati se kako će u budućem razdoblju RH omogućiti i veći broj sličnih poziva. S jedne strane, sportske organizacije i klubovi mogu financirati nabavku opreme i rad stručnih kadrova kroz projektno razdoblje, a s druge strane korist ostvaruje šira lokalna zajednica, odnosno građani za koje su ovi projekti uglavnom bili i namijenjeni.

5. CENTRALIZIRANI PROGRAMI EUROPSKE UNIJE – ERASMUS+ SPORT

Europska unija je u Lisabonskom ugovoru, koji je prvi pravni dokument koji izravno spominje

sport, naglasila da je cilj djelovati usmjereno na promicanje europskog sporta, raditi na razvijanju europske dimenzije u sportu, promicanju otvorenosti, zaštiti moralnog integriteta sportaša te suradnji među tijelima nadležnima za sport ne ulazeći u njegovu srž (Bačić, Bačić, 2011). Drugim riječima, EU je odlučio da će raditi na poticanju međunarodne suradnje dionika u području sporta pa je u sklopu programa Erasmus+ poseban naglasak stavio na projekte suradničkih partnerstava u području sporta i organizaciju neprofitnih sportskih događanja, a kojima se promiče sudjelovanje u sportu, fizičkim aktivnostima i volonterstvu. Erasmus+ je program Europske unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport koji je aktivan već nekoliko uzastopnih financijskih perspektiva EU-a, a područje sporta dobilo je svoje tematske pozive od razdoblja 2014.–2020. Na ove se pozive do sad mogao prijavljivati širok spektar dionika u području sporta, ali i primjerice jedinice lokalne samouprave, poduzetnici ili obrazovne ustanove (Europska komisija, 2023a).

Hrvatski se prijavitelji posljednjih godina ističu kao najuspješniji ako se analizira broj odobrenih projekata. U tablici br. 5 prikazana je analiza odobrenih projekata po godinama.

Hrvatska je dvije godine zaredom (2019. i 2020.) bila druga država po redoslijedu prema broju odobrenih projekata svojih prijavitelja dok se u 2021. i 2022. i dalje nalazi u samom vrhu (Europska komisija, 2023b). Pri tome treba imati na umu da se u okviru godišnjeg poziva financira tristotinjak projekata. Dodatno za istaknuti je i kako je posljednjih godina Europska komisija (European Education and Culture Executive Agency) propisala fiksne iznose (30.000,00; 60.000,00; 120.000,00 ili 250.000,00 EUR) koji se mogu dodijeliti za pojedini projekt, ovisno o aktivnosti unutar poziva na koju se projekt prijavljuje (Europska komisija, 2023a).

Navedeno bi trebao biti dokaz da hrvatske sportske organizacije imaju interes, želju, ali i znanje za osmišljavanjem te provedbom kvalitetnih projekata koji uključuju suradnju u području sporta s dionicima iz drugih europskih država koje ne moraju nužno biti dio EU-a. Vrsta nositelja projekata kojima su financirani projekti je različita, ali za izdvojiti je činjenica kako su fi-

⁶ Poziv objavljen 2020. godine.

Tablica 5. Analiza odobrenih projekata hrvatskih prijavitelja financiranih u okviru Erasmus+ Sport poziva

Godina objave poziva	Broj financiranih projekata	Ukupan iznos bespovratnih sredstava (EUR) ⁷
2015.	2	769.993,00
2016.	8	1.869.555,00
2017.	11	1.439.477,00
2018.	6	927.192,00
2019.	20	3.747.719,00
2020.	21	2.639.754,00
2021.	14	1.000.000,00
2022.	18	2.442.396,00
Ukupno	100	14.836.086,00

Izvor: izrada autora prema podacima iz službenih statistika iz baze podataka Europske komisije (2023).⁸

nancirani i provedeni projekti kojima su nositelji nacionalni sportski savezi (Hrvatski hrvački savez, Hrvatski odbojkaški savez, Hrvatski judo savez), dok ipak većinu čine manje sportske udruge i klubovi iz svih dijelova RH (Ministarstvo turizma i sporta, 2023). Za napomenuti je kako su za predmetno istraživanje analizirani projekti kojima su nositelji (koordinatori) iz Hrvatske, dok je znatan broj hrvatskih korisnika koji se u projektima nalaze u svojstvu partnera.

Zbog svog kontinuiteta, Erasmus+ Sport poziv prilika je sportskim organizacijama da osmisle kvalitetne projekte i ostvare financiranje istih od strane Europske unije budući da se poziv objavljuje kontinuirano svake godine. Kroz rea-

lizirane projekte u suradnji s drugim europskim partnerskim organizacijama može se doprinijeti općem razvoju sporta i unaprjeđenju rada samih organizacija.

6. FINANCIRANJE ULAGANJA U SPORTSKU INFRASTRUKTURU IZ FONDOVA EU-A

Istraživanje iskorištenosti sredstava EU-a u sportu obuhvatilo je i financiranje ulaganja u sportsku infrastrukturu. Vezano za ulaganje u sportsku infrastrukturu, za početak je potrebno istaknuti da je u RH većina sportske infrastrukture u vlasništvu lokalne i regionalne samouprave, odnosno općina, gradova ili županija. Stoga je na lokalnim jedinicama da osiguraju sredstva kojima bi mogli rekonstruirati ili graditi nove sportske građevine. Vrijednost tih investicija je velika pa je ovaj zadatak često neostvariv i rijetko koji grad ili općina odlučuje samostalno ulaziti u takve pothvate bez pomoći iz drugih izvora. Privatni kapital u ovom je području još uvijek rijedak slučaj. Neka vrsta javno-privatnog partnerstva mogla bi biti dobro

⁷ Prikazan je iznos bespovratnih sredstava koji je odobren za cjelokupni projekt, od kojeg je jedan dio predviđen i za međunarodne projektne partnere.

⁸ Dostupno na: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/?page=1&sort=&domain=eplus2021&view=list&map=false&level2=sport_31046224&calendar=2021&coordinatorCountry=croatia_HR&searchType=projects

Tablica 6. Financirani projekti ulaganja u sportsku infrastrukturu u okviru programa Ruralni razvoj – Natječaj za provedbu tipa operacije 7.4.1.

Broj natječaja	1.	2.	3.	Ukupno
Broj ugovorenih projekata	4	4	10	18
Ukupan iznos odobrenih bespovratnih sredstava	2.165.575,69 €	3.332.408,65 €	10.113.333,95 €	15.611.318,29 €
Sufinanciranje EU-a	1.828.878,29 €	2.686.699,27 €	7.669.419,60 €	12.184.997,16 €

Izvor: izrada autora prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (2023).⁹

Tablica 7. Vrsta objekata sportske infrastrukture sufinanciranih u okviru programa Ruralni razvoj – Natječaj za provedbu tipa operacije 7.4.1.

Nogometna igrališta	6
Multifunkcionalna igrališta i SRC	10
Sportske dvorane	2
Ostalo	0

Izvor: izrada autora prema podacima APPRRR-a (2023).

rješenje. Dobar primjer bio bi da grad dodijeli investitoru koncesiju na neko zemljište, dok bi on zauzvrat sagradio stadion, dvoranu ili neku drugu građevinu od koje bi svi imali koristi.

Ono što EU potiče je ulaganje u infrastrukturu koje će koristiti svim građanima i donosit će dodanu vrijednost pa je na samim državama da u sklopu svojih razvojnih dokumenata i operativnih programa propišu ciljeve prema kojima bi se mogli objaviti takvi pozivi. Iako možda nije jedini poziv, upravo po prihvatljivim aktivnostima ističe se natječaj u sklopu programa Ruralni razvoj 2014.–2020.¹⁰ *Natječaj za provedbu tipa*

operacije 7.4.1. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“. U sklopu poziva, među ostalim, omogućeno je i financiranje ulaganja u sportsku infrastrukturu (Europski strukturni i investicijski fondovi, 2023c). Kao što naziv programa govori, ulaganja su namijenjena ruralnom stanovništvu RH koji bi na taj način dobili dodatne aktivnosti, odnosno infrastrukturu za poboljšanje uvjeta života.

Ukupno su u sedam godina objavljena tri poziva koja su, među ostalim, sadržavala kategoriju *sportske građevine i društveni domovi / kulturni centri*. Ukupno je osigurano financiranje 18 projekata ulaganja u sportsku infrastrukturu s vrijednošću alokacije od ukupno 15.611.318,29

⁹ Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (2023). Ustupljeni podaci o financiranim projektima u okviru Natječaja za provedbu tipa operacije 7.4.1. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“.

¹⁰ Sredstva za program ruralni razvoj 2014.–2020.

osigurana su iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj: Vidi više na: <https://strukturni-fondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/program-ruralnog-razvoja-2014-2020/>

Tablica 8. Popis nositelja projekata ulaganja u sportsku infrastrukturu u okviru programa Ruralni razvoj – Natječaj za provedbu tipa operacije 7.4.1.

Nositelj projekta	Naziv projekta
Općina Strizivojna	Rekonstrukcija i opremanje sportske građevine „NK Šokadija”
Grad Glina	Projekt složene građevine Športsko-rekreacijski centar Banovac
Općina Tar-Vabriga-Torre-Abrega	Rekonstrukcija boćališta u sportsko-rekreacijski centar
Grad Vrbovec	Rekonstrukcija zgrade javne i društvene namjene – sportska dvorana, zatvoreno igralište s pratećim prostorima
Općina Klinča Sela	Rekonstrukcija sportsko-rekreacijskog centra Mladost Klinča Sela
Grad Ploče	Rekonstrukcija športsko-rekreacijske zone Komin – postojeće zgrade NK Gusar, sportskih terena i pratećih sadržaja
Grad Kraljevica	Rekonstrukcija i opremanje natkrivene sportske građevine u Gradu Kraljevici
Općina Goričan	Rekonstrukcija kompleksa sportskog centra Goričan
Općina Vidovec	Etapna rekonstrukcija i gradnja novih pratećih sadržaja postojećeg sportsko-društvenog centra Nedeljanec: 2. etapa – rekonstrukcija uz postojeću zgradu NK Nedeljanec
Općina Stari Jankovci	Rekonstrukcija sportsko-rekreacijskog centra Gatina
Općina Gornji Mihaljevec	Rekonstrukcija i građenje sportsko-rekreacijskog centra „Mladost” u Gornjem Mihaljevcu
Općina Okučani	Rekonstrukcija tribina s građenjem nadstrešnice, rekonstrukcija parkirališta, nogometnog igrališta i građenje malonogometnog igrališta i rasvjete nogometnog igrališta u naselju Okučani
Općina Veliki Grđevac	Građevina za sport i rekreaciju u Velikom Grđevcu
Nogometni klub „Graničar” Kotoriba	Rekonstrukcija, nadogradnja i dogradnja sportskog kompleksa NK „Graničar” Kotoriba
Nogometni klub Omladinac Čaglin	Rekonstrukcija sportske građevine NK Omladinac
NK „Dinamo”	Rekonstrukcija postojeće poslovne građevine – dogradnja svlačionice i sportske dvorane
Općina Andrijaševci	Rekonstrukcija i dogradnja zgrade „NK Frankopan”
Općina Lasinja	Rekonstrukcija sportskih terena „Lastavica”

Izvor: izrada autora prema podacima APPRRR-a (2023).

EUR, od čega je 12.184.997,16 EUR iznos koji je sufinancirao EU (Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, 2023).

Kako bi se dobio bolji uvid u financirana ulaganja, u tablicama 6., 7. i 8. nalazi se prikaz broja

ugovorenih projekata po godinama, nazivi i vrijednost projekata ulaganja u sportske građevine, popis korisnika te nazivi projekta.

Iz prikazanog je vidljivo da su velikom većinom bespovratnih sredstava financirane rekon-

strukcija i opremanja sportsko-rekreacijskih centara i građevina za potrebe nogometnih igrališta, uz nekoliko sportskih dvorana. Korisnici su većinom općine iz svih dijelova RH uz iznimku nekoliko gradova (Glina, Vrbovec, Kraljevica, Ploče). Za zaključiti je kako su projektima osigurana značajna sredstva koja bi se teško pronašla za ostvarivanje navedenih ulaganja u sportsku infrastrukturu.

Na razini Europske unije države članice su i ranije mogle iskoristiti sredstva iz fondova EU-a za financiranje ulaganja u sportsku infrastrukturu kroz projekte koji doprinose ciljevima poput regionalnog razvoja, socijalne kohezije, održivosti i slično (Europska komisija i dr., 2016), dok je RH kao najmlađa članica EU-a svoj put tek počela te je na nadležnim tijelima da osiguraju što veću mogućnost i alokaciju sredstava u budućnosti.

Za istraživanje financiranja ulaganja u sportsku infrastrukturu iz fondova EU-a moglo bi se uzeti u obzir i mnogobrojne projekte izgradnje ili rekonstrukcije biciklističkih staza koje se također mogu gledati kao sportsko-rekreativna infrastruktura, no za predmetno istraživanje ova vrsta ulaganja nije uzeta u obzir.

7. ZAKLJUČAK

U desetogodišnjem razdoblju punopravnog članstva u Europskoj uniji Republika Hrvatska na raspolaganju je imala značajan iznos bespovratnih sredstava iz fondova EU-a. Sredstva su osigurana za projekte iz različitih područja, stoga se postavilo pitanje je li u toj raspodjeli sudjelovao i sport. Predmetno istraživanje pokazalo je kako je u razdoblju od 2013. do 2023. godine na razini RH raspisan i jedan specijalizirani poziv usmjeren prvenstveno za sportske organizacije i projekte u području sporta, dok je analiza pokazala kako su pojedine sportske organizacije financiranje svojih projekata ostvarile u okviru još nekoliko poziva iz Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali (Europski socijalni fond). U istom razdoblju, jedinicama lokalne i regionalne samouprave bila su dostupna sredstva za ulaganje u sportsku infrastrukturu kroz rekonstrukciju, izgradnju i opremanje sportskih građevina. Primjer za to je program Ruralni razvoj i natječaj 7.4.1. u okviru kojega je ugovoreno

ukupno 18 projekata s ukupnom vrijednošću od 12.184.997,16 EUR bespovratnih sredstava.

Potvrda činjenice da su sportske organizacije spremne sa svojim projektnim prijedlozima sudjelovati na natječajima za dodjelu bespovratnih sredstava je program pod ingerencijom Europske komisije Erasmus+ koji se ne ubraja u fondove EU-a, ali je pokazatelj da hrvatski sportski sektor prepoznaje sve moguće prilike za financiranje svojih projekata i pritom ima spremne kvalitetne projekte. Gledajući države iz kojih dolaze nositelja projekta, Hrvatska je već godinama redovito u vrhu po broju odobrenih projekata u okviru ovog poziva.

Gledajući brojke, analizom odluka o financiranju projekata dolazi se do ukupnog iznosa ugovorenih bespovratnih sredstava od 37.259.017,55 EUR, od čega je 14.836.086,00 EUR financirano iz programa Erasmus+. Ako se iz toga izuzme Erasmus+ kao centralizirani program EU-a, dolazi se do iznosa od 22.422.931,55 EUR koji je ugovoren iz europskih strukturnih i investicijskih fondova. Iako se ovaj iznos možda na prvu čini značajnim, kada se u obzir uzme da je na razini RH od 2014. do 2023. iz fondova EU-a ugovoreno projekata ukupne vrijednosti preko 13 milijardi eura, ovo je zanemariv postotak. Primjera radi, samo jedan natječaj iz sektora kulture koji se odnosio na ulaganja u obnovu kulturne baštine bio je vrijednosti otprilike 50 milijuna eura¹¹. Pritom je nezahvalno uspoređivati sport s kulturom ili nekim drugim sektorom i obrazlagati koje područje zaslužuje više sredstava iz fondova EU-a.

Iza RH je tek jedna potpuna financijska perspektiva u kojoj su financirani i projekti u području sporta, međutim promatrajući kroz prizmu ukupno ugovorenih sredstava za sportske organizacije i sportsku infrastrukturu iz predmetnog istraživanja, moglo bi se zaključiti kako se sport našao na marginama ukupne raspodjele dostupnih sredstava. Kao razlog tome ponajviše se nameće manjak poziva na kojima bi sport kao sredstvo mogao doprinijeti ciljevima poput razvoja zdravstva, socijalne uključenosti, održivi-

¹¹ Dostupno na: <https://strukturnifondovi.hr/natjecaji/priprema-i-provedba-integriranih-razvojnih-programa-temeljenih-na-obnovi-kulturne-bastine/>

vog razvoja, regionalnog razvoja ili obrazovanja. Kada bi se omogućio veći broj takvih poziva, a samim time i financiranih projekata, moguće da bi se smanjila ovisnost sportskih organizacija o financiranju isključivo od lokalne i regionalne samouprave te države. Dodatno, izravnu korist imala bi šira javnost i građani kroz korištenje tih programa i projekata, dok bi država profitirala i kroz ekonomski rast koji sport i sportska industrija donose.

Budući da je RH jedina država koja je postala članicom EU-a 2013. godine, nemoguće je napraviti kvalitetnu usporedbu s nekom drugom državom samo na temelju financijskih podataka o tome koliko je sredstava iskoristila koja država u svojih prvih deset godina članstva za sport jer je poznato kako je EU u ranijim razdobljima bio otvoreniji, odnosno manje striktan za odobravanje sredstava za područje sporta i sportske infrastrukture, kao što je u radu dan primjer Slovenije i ulaganja u Planicu. U skladu s time, ograničenje ovog rada je činjenica da u literaturi nisu dostupna slična istraživanja ulaganja u sport iz fondova EU-a u drugim državama članicama kako bi se napravila komparacija za isto vremensko razdoblje od 2013. do 2023. godine, odnosno za istu financijsku perspektivu EU-a. Preporuka za daljnja istraživanja bila bi napraviti usporedbu RH s državama u okruženju kao što su primjerice Slovenija, Slovačka ili Češka u istom razdoblju.

Konačno, u radu su prikazani dosad neobjavljeni rezultati istraživanja koji se s jedne strane mogu koristiti u javnim raspravama o financiranju sporta, a s druge strane u znanosti mogu poslužiti kao usporedna točka za daljnja istraživanja korištenja sredstava iz fondova EU-a za sport, kao i za istraživanje financiranja sporta u Republici Hrvatskoj. Isto tako, dobiveni podaci doprinose kao svojevrsna podloga donositeljima nacionalnih politika za kreiranje politike sporta u budućnosti i to kroz lobiranje za dodatna sredstva iz izvora EU-a ili nacionalnih izvora za sport.

Literatura:

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (2023). Ustupljeni podaci

o financiranim projektima u okviru Natječaja za provedbu tipa operacije 7.4.1. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu”.

Bačić, A., Bačić, P. (2011). *Lisabonski ugovor i novi start europskog sportskog prava*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 48 (4), 681–702.

Bronić, M., Čustonja, Z., Franić, J., Klemenčić, I., Kuliš, D., Lendić Kasalo, V., Maletić, I., Škoc, I., Škorić, S., Urban, I. (2012). *Financiranje sporta u Republici Hrvatskoj s usporednim prikazom financiranja u Europskoj uniji. Istraživački projekt*. Institut za javne financije. Dostupno na: <https://repositorij.ijf.hr/islandora/object/ijf%3A721/datastream/FILE0/view> (20.11.2023.).

Europska komisija i dr. (2016). *Study on the Contribution of Sport to Regional Development through the Structural Funds, Final Report*. Dostupno na: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3e9c6d76-9aa1-11e6-9bca-01aa75ed71a1>. (13.7.2023.).

Europska komisija (2023a). *Erasmus+ Aktivnosti u području sporta*. Dostupno na: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/hr/opportunities/opportunities-for-organisations/sport-actions>. (21.8.2023.).

Europska komisija (2023b). *Erasmus+ Projects results*. Dostupno na: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/?page=1&sort=&domain=eplus2021&view=list&map=false&level2=sport__31046224&callYear=2021&coordinatorCountry=croatia__HR&searchType=projects. (21.7.2023.).

Europski parlament (2013). *Kratki vodič o Europskoj uniji*. Dostupno na: <https://op.europa.eu/hr/publication-detail/-/publication/0b807f93-7bd2-4700-9f0d-36949d220c7f>. (2.8.2023.).

Europska unija (2023). *Financiranje, bespovratna sredstva i subvencije Europske unije*. Dostupno na: https://european-union.europa.eu/live-work-study/funding-grants-subsidies_hr. (1.8.2023.).

Europski strukturni i investicijski fondovi (2016). *Natječaji – Priprema i provedba integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine*. Dostupno na:

- <https://strukturnifondovi.hr/natjecaji/priprema-i-provedba-integriranih-razvojnih-programa-temeljenih-na-obnovi-kulturne-bastine/>. (20.11.2023.).
- Europski strukturni i investicijski fondovi (2020a). *Natječaji – Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici – Faza 1*. Dostupno na: <https://strukturnifondovi.hr/natjecaji/sirenje-mreze-socijalnih-usluga-u-zajednici-faza-1/>. (5.8.2023.).
- Europski strukturni i investicijski fondovi, (2020b). *Odluka o financiranju operacije Središnjeg državnog ureda za šport „Unaprjeđenje i razvoj Informacijskog sustava u sportu”*. Dostupno na: <https://strukturnifondovi.hr/odluka-o-financiranju-operacije-središnjeg-drzavnog-ureda-za-sport-unaprjedjenje-i-razvoj-informacijskog-sustava-u-sportu/>. (21.8.2023.).
- Europski strukturni i investicijski fondovi (2021). *Natječaji – Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Pronađi me!” – provedba aktivnosti doseg obrazovanja neaktivnih mladih osoba u NEET sustavu*. <https://strukturnifondovi.hr/natjecaji/poziv-na-dostavu-projektnih-prijedloga-pronadi-me-provedba-aktivnosti-dosega-i-obrazovanja-neaktivnih-mladih-osoba-u-neet-statusu/>. (13.8.2023.).
- Europski strukturni i investicijski fondovi (2023a). *EU fondovi*. Dostupno na: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/>. (1.7.2023.).
- Europski strukturni i investicijski fondovi (2023b). *ESI fondovi 2014.–2020*. Dostupno na <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/>. (1.7.2023.).
- Europski strukturni i investicijski fondovi (2023c). *Program ruralnog razvoja*. Dostupno na: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/program-ruralnog-razvoja-2014-2020/>. (15.7.2023.).
- Ministarstvo poljoprivrede (2021). *Natječaj za provedbu tipa operacije 7.4.1. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu”*. Dostupno na: <https://ruralnirazvoj.hr/natjecaj-za-provedbu-tipa-operacije-7-4-1-ulaganja-u-pokretanje-poboljsanje-ili-prosirenje-lokalnih-temeljnih-usluga-za-ruralno-stanovnistvo-ukljucujuci-slobodno-vrijeme-i-kulturne-aktivnosti-te-povezanu-infrastrukturu/>. (16.7.2023.).
- Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2022). *Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti te osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz šport*. Dostupno na: <http://www.esf.hr/natjecaji/socijalno-ukljucivanje/ukljucivanje-djece-i-mladih-u-riziku-od-socijalne-iskljucenosti-te-osoba-s-invaliditetom-i-djece-s-teskocama-u-razvoju-u-zajednicu-kroz-sport/>. (11.7.2023.).
- Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2023). *Europski socijalni fond*. Dostupno na: <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/>. (11.7.2023.).
- Ministarstvo turizma i sporta (2023). *Erasmus+ Sport*. Dostupno na: <https://mint.gov.hr/erasmus-sport/21722>. (23.7.2023.).
- Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (2018/2019). *Odluke o financiranju I, II., III. u okviru Poziva na dostavu projektnih prijedloga UP.02.1.1.08*. Klasa 910-01/18-06/30, UR.Broj 519-05-2-2-2/5-18-31; 519-05-2-2-2/5-18-60; 519-05-2-2-2/5-19-70. Dostupno na: <http://www.esf.hr/natjecaji/socijalno-ukljucivanje/ukljucivanje-djece-i-mladih-u-riziku-od-socijalne-iskljucenosti-te-osoba-s-invaliditetom-i-djece-s-teskocama-u-razvoju-u-zajednicu-kroz-sport/>. (1.8.2023.).
- Središnji državni ured za šport (2019). *Nacionalni program športa 2019.–2026*.
- Ured za udruge Vlade RH (2021/2022). *Odluke o financiranju u postupku odabira projekata u okviru poziva za dodjelu bespovratnih sredstava UP.04.2.1.11 Jačanje kapaciteta OCD-a za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice iz 2021. i 2022. godine*. Dostupno na: <http://www.esf.hr/natjecaji/dobro-upravljanje/objava-poziva-na-dostavu-projektnih-prijedloga-jacanje-kapaciteta-ocd-a-za-odgovaranje-na-potrebe-lokalne-zajednice/>. (20.7.2023.).

The impact of the membership of the Republic of Croatia in the European Union on the croatian sport - analysis of financing of projects in the field of sports from European funds and of programmes from 2013 to 2023

Abstract

The paper presents the results of research on financing of projects in the field of sports from European funds and programmes. The purpose of the research was to investigate how much economic gain was realized from the membership of the Republic of Croatia in the European Union through contracting of financial resources for the field of sports. As part of the research, resolutions on the financing of projects at the national level were analysed within the framework of various calls for the allocation of grants, which are carried out by sports organizations. The research also included financing of projects for the construction or reconstruction of sports infrastructure at the level of the Republic of Croatia.

The first part summarizes the position of sports in the context of the European Union and briefly explains the possibilities of financing sport projects. The main part of the paper presents the results of the analysis of specific public calls as a part of national operational programmes and centralized programmes of the European Commission for the period from 2013 to 2023. In particular, the total number of financed projects and the amounts of grants are presented. In addition, previous investments in local sports infrastructure as part of the Rural Development operational programme were analysed. The results show that during Croatian membership in the EU, certain opportunities for financing sports projects have been used, but that these funds are extremely low compared to all other areas. Investing in sports by increasing the number of competitions might result in a more stable sports sector and overall economic and social growth at the national level. This paper contributes to research results that may aid in shaping future policies in the field of sports at the national level, while currently there is no similar research on the financing of sports from EU funds at the level of the Republic of Croatia in the literature.

Keywords: sport, European funds, European Union, Erasmus+ sport